

DE RONDE VAN
BEGIJN

*'Rije, rije, rije,
Stoempe, stoempe, stoempe'.*

DE FIETS VAN PAVLOV

DE RONDE VAN BEGIJN

EEN KOMIEK IN KOERSLAND

BEGIJN LE BLEU

HORIZON

INHOUD

- 9 **Voorwoord**
- 11 **Tom**
23 JULI 1976 • MONT VENTOUX
- 14 **Eddy**
19 APRIL 1978 • KEMZEKE
- 18 **Bert**
- 21 **Hennie**
10 APRIL 1983 • PARIJS-ROUBAIX
- 23 **Iljo**
8 APRIL 2012 • RONDE VAN TURKIJE,
ZEVENDE RIT
- 26 **So You Think?**
20 APRIL 2013 • SINT-NIKLAAS,
DE CASINO
- 30 **Jan**
- 35 **De Kneet**
- 36 **De Wielertoerist I**
- 39 **DEMARRAGE I**
BJORN VAN MELKEBEKE

INHOUD

- 45 **Frans en Annie**
31 MEI 2014 • GIRO DITALIA
ETAPPE 20: MANIAGO - MONTE
ZONCOLAN
- 48 **Bernard**
- 51 **De Wielertoerist II**
- 53 **Tour de Foutu**
20 JULI 2014 • TOUR DE FRANCE,
ETAPPE NÎMES
- 58 **Mark**
5 JULI 2014 • TOUR DE FRANCE,
EERSTE ETAPPE: LEEDS - HARROGATE
- 60 **Chris**
13 SEPTEMBER 2014 • LA VUELTA,
ETAPPE 20: SANTA ESTEVO DE RIBAS
DE SIL - PUERTO DE ANCARES
- 63 **De Toren**
- 68 **Frank**
- 70 **De Wielertoerist III**
- 73 **DEMARRAGE II**
GASPARD VAN PETEGHEM
- 81 **Greg I**
28 SEPTEMBER 2014 • WK PONFERRADA
- 82 **Klaas**
11 JANUARI 2015 • BK CYCLOCROSS
- 86 **Kevin**
- 88 **De Wielertoerist IV**
- 89 **Gust**
VOORJAAR 2017
- 93 **Roger**
26 FEBRUARI 2015 • EEN AVOND
MET ROGER DE VLAEMINCK,
CC DE HERBAKKER, EEKLO
- 94 **Jurgen**
29 MAART 2015 • GENT-WEVELGEM
- 99 **Sep**
19 MAART 2015
- 105 **SEP VAN MARCKE**
BJORN VAN MELKEBEKE
- 106 **Alberto**
26 MEI 2015 • GIRO DITALIA,
ETAPPE 16: PINZOLO - APRICA
- 108 **De Wielertoerist V**
- 110 **Vincenzo**
4 OKTOBER 2015
RONDE VAN LOMBARDIJE

- 113 **DEMARRAGE III**
MORENO DE PAUW
- 120 **SUPPORTERS**
 CHRISTEL VAN VLIERBERGHE
- 122 **Wiggo**
- 124 **Jurgen**
 21 DECEMBER 2015
 CAFÉ LINDENHOF, OEVEL
- 126 **Peter**
- 129 **MENTALITEIT**
 BJORN VAN MELKEBEKE
- 130 **De Wielertoerist VI**
- 132 **Greg II**
 27 FEBRUARI 2016
 OMLOOP HET NIEUWSBLAD
- 135 **Adrie**
 3 APRIL 2016
 RONDE VAN VLAANDEREN
- 139 **Edwig**
 25 MEI 2016 • GC KADANS,
 WUUSTWEZEL
- 141 **Steven**
 21 MEI 2016 • GIRO DITALIA,
 ETAPPE 19: PINEROLO - RISOU
- 143 **Boeckie**
 26 JUNI 2016 • BK LACS DE L'EAU
 D'HEURE
- 150 **Thomas**
- 152 **De Wielertoerist VII**
- 154 **Tom**
 10 JULI 2016 • TOUR DE FRANCE,
 ETAPPE 9: VIELHA - ORDINO-ARCALIS
- 156 **Sean**
 20 JULI 2016 • MÉGÈVE, VIVE LE VÉLO
- 161 **DEMARRAGE IV**
EDWARD THEUNS
- 169 **José**
- 171 **Kattenburg**
- 173 **De Wielertoerist VIII**
- 175 **Greg III**
 21 AUGUSTUS 2016 • HAMME
- 179 **Oliver**
 28 AUGUSTUS 2016 • GP PLOUAY
- 183 **Nairo**
 4 SEPTEMBER 2016 • LA VUELTA
 ETAPPE 15: SABINANIGO-SALLENTE DE
 GALLEGU-ARAMON FORMIGAL

INHOUD

- 187 **DEMARRAGE V**
TOM STEELS
- 196 **Freddy**
- 198 **OVER SPRINTEN EN SPRINTERS**
TOM STEELS
- 202 **Linda**
23 OKTOBER 2016 • SUPPORTERSFEEST
OLIVER EN LAWRENCE NAESEN
- 208 **De Wielertoerist IX**
- 211 **DEMARRAGE VI**
DE ORGANISATIE
VAN DE POLDERSCROSS
- 215 **Zico**
16 OKTOBER 2016 • POLDERSCROSS
- 218 **Tim**
- 221 **Greg IV**
26 NOVEMBER 2016
SUPPORTERSFEEST GREG
VAN AVERMAET
- 225 **Yves**
22 MAART 2017 • DWARS DOOR
VLAANDEREN
- 229 **DEMARRAGE VII**
OLIVER EN LAWRENCE NAESEN
- 239 **Philippe**
2 APRIL 2017
RONDE VAN VLAANDEREN
- 242 **De Wielertoerist X**
- 246 **Het bloemenmeisje**
- 249 **DEMARRAGE VIII**
TIESJ BENOOT
- 258 **GROTE AFSTANDEN**
TOM STEELS
- 260 **Parijs-Roubaix**
9 APRIL 2017
- 269 **De Wielertoerist XI**
- 271 **Giro d'Italia**
28 MEI 2017
- 279 **Zegening van het koersjaar**
- 282 **Beelden**
- 287 **Dank**

VOORWOORD

JULI, 1973

Op een lome zomerdag zat ik thuis naar de Tour de France te kijken. Het duurde niet lang voor ik in slaap viel. Ik was die nacht laat thuisgekomen van een optreden en wilde per se de etappe volledig uitkijken. Ik werd pas wakker, toen een van mijn kinderen de televisie had uitgezet in de veronderstelling dat ik dan beter zou slapen. Niet, dus. Je hoort wel eens van baby's die pas slapen als er wat commotie in huis is. Wel, zo miste ik de geluiden van de Tour: schreeuwende supporters, het hard optrekken van een motor, het geluid van de helikopter en de stemmen van de commentatoren.

De wereld rond de koers vind ik even aantrekkelijk als de wedstrijd zelf. Het volledige plaatje zal ik nooit kunnen inkleuren, vrees ik, want er valt veel te beleven in wielerland. Elke straat in Vlaanderen blijkt wel een meet te hebben gehad, elk dorp kent zijn helden. Toen ik Ricos Café in Hamme binnenstapte om de voorbereidingen te treffen voor het koerscafé dat ik daar organiseerde, klampte een klant mij aan: 'Ge moet *mijne kozzen ies* uitnodigen, hé.' Toen ik hem vroeg wie die neef dan wel was, zei hij: 'Ah, *weete gij da nie?* Ferdinand Bracke, *vaneigest!*' Vervolgens hing hij een verhaal op waar ik wat lacherig naar stond te luisteren. Toen ik thuiskwam, checkte ik op Wikipedia of hij de waarheid had gesproken over het zogenaamd indrukwekkende palmares van die renner. Ik nodig u uit om hetzelfde te doen, tenzij u Bracke kent, natuurlijk. Zulke momenten zijn het peper en zout van mijn leven.

Het koerscafé in Hamme werd een samenkomst van wielerliefhebbers van alle leeftijden. De feestzaal van Ricos Café, een etablissement waar al duizenden danspasje geplaatst zijn sinds het einde van de negentiende eeuw, leende zich uitstekend voor twee voorstellingen per jaar met een paar wielercoryfeeën. Ik stapte naar Rudy, mijn lokale fietshandelaar, met de vraag of hij geïnteresseerd was om mee te helpen. Twee jaar later merkten we dat Ricos Café uit zijn voegen barstte. Het waren gezellige avonden waarop het publiek werd gesoigneerd. Er werd muziek gedraaid, gekwist met het publiek en geluisterd naar gasten zoals Johan Museeuw of Adrie Van der Poel. Het was een mix van humor en sterke koersverhalen tussen pot en pint. Toen ik besliste om mijn comedyvoorstellingen even in de koelkast te zetten en tijd te maken om dit koersproject in de Vlaamse culturele centra te brengen, wist ik dat het hek van de dam zou zijn. Ik dook er met veel enthousiasme in, legde contacten en maakte nieuwe vrienden, dankzij het rijke, volkse netwerk dat de koers in België uniek maakt, net als de aanspreekbaarheid van de meeste professionelen in en rond de koers.

Met dit boek wil ik graag op mijn manier delen waar de hele wielerveereld zich dag en nacht op toelegt: met hart en ziel liefhebben. Als ik merk dat er passie in het spel is, ben ik verkocht. Een man die zijn hamburgerkraam op een cyclocross tot in de puntjes klaarmaakt, kan mij al ontroeren. De voorbije jaren zag ik in de wielerveereld magnifieke voorbeelden van passie, die het beeldscherm niet haalden en toch meer dan de moeite waren om te zien. Ik zag technici die met liefde een fiets monteerden en verzorgers die hun renners in de watten legden: eten bereiden, besmeurde gezichten afwassen, propere shirts aanreiken... Je kan het zo gek niet bedenken of er is over nagedacht en het wordt uitgevoerd.

Wielrennen is bovendien een sport waarin de emoties regelmatig hoog oplaaen. De kick van het winnen en het verdriet om het verlies zijn vaak immens. Elke renner heeft wel een paar verhalen op zak waar je met open mond naar kan luisteren. Het feit dat deze mannen en vrouwen onze steden en dorpen vereren met een vluchtig bezoek, maakt de koers uniek. De adembenemende beelden van grootse panorama's krijg je er gratis bij. Ter plaatse gaan kijken is trouwens een aanrader. Als je langs het parcours staat, voelt de windverplaatsing van het peloton aan als een windmolen die heel Sint-Ulriks-Kappelle van energie zou kunnen voorzien. De kracht die de bende uitstraalt tijdens De Omloop Het Nieuwsblad, de eerste koers van het voorjaar, doet mij kraaien van pret. Het is een beetje zoals kijken naar zwaluwen, die luid kwetterend in hun nerveuze vlucht de eerste warme dagen aankondigen.

En dan zijn er nog de renners. De nieuwe generatie coureurs is er een-tje om te koesteren. Het zijn sportmannen en -vrouwen die meer dan ooit voor de aanval gaan en zichzelf niet sparen. De laatste vijf jaar zagen we in de klassiekers de strijd, en dus ook de spanning, alleen maar stijgen. België is gezegend met een groep klasbakken. De wielersport lijkt meer dan ooit klaar om nieuwe uitdagingen aan te gaan. De HammerSeries zijn daar een mooi voorbeeld van. Het zijn ploegwedstrijden, gereden op een circuit waar verschillende competenties zoals klimmen, sprinten en ploegenachterevo-lging punten opleveren. Tijdens de sprints zie je de renners elkaar uitdagen en geen millimeter voor elkaar wijken. Want koers is en blijft een bikkelharde sport waarbij je maar twee opties hebt: de strijd aangaan of opgeven. Of het nu waait, stront regent of zeven onbarmhartige zonnen schijnt: trap-pen zult gij.

TOM

23 JULI 1976 • MONT VENTOUX

Ik ken de Mont Ventoux nog niet helemaal als mijn broekzak, maar de keren dat ik er was, kan ik niet meer op één hand tellen. Niet omwille van de koers, maar voor de natuur. Er vertoeft namelijk al jaren een groep slangenarenden op en rond de Kale Berg. Dat overhaalde mijn vader en mij om meerdere malen naar de voet van de Ventoux te rijden en van daaruit, verrekijker in de aanslag, de klim naar boven in te zetten.

We maakten er alle soorten weertypes mee. Van verzengende hitte tot bittere kou, om maar te zwijgen van die keer dat we op een mooie voorjaarsdag verrast werden door wolkenpartijen. Die stegen mysterieus en snel op vanuit het dal, zodat we letterlijk geen hand meer voor de ogen zagen. De lucht is er ijl en dun. Het licht weerkaatst er scherp het landschap dat, vol met stenen en stof, aan een decor uit een spaghettiwestern doet denken.

Eind jaren zeventig '70 ik als prille vijfjarige voor het eerst het monument ter nagedachtenis van Tom Simpson. Dat was toen nog geen pelgrimsoord. Nu staan er tientallen bidons van wielertoeristen rond. Ik vermoed dat in 1976 het veelbesproken dopingincident met Tom Simpson nog te vers in het geheugen lag om er een legendarisch verhaal van te maken.

De zoektocht van miljoenen wielierliefhebbers naar mythische heldendaden neemt ondertussen ongekende proporties aan. Bij die massa liefhebbers hoor ik ook. Ik ben trots dat ik op dezelfde flank van de Ventoux heb gelopen, waar zoveel helden heroïsche gevechten hebben uitgevochten. Dat die wielervaanzin abrupt kan omslaan van verheerlijking naar verguizing, is bekend. Maar vergis u niet: ze gaan hand in hand, als broer en zus, in hetzelfde fotokader van succes.

Een van de meest tot de verbeelding sprekende ritten op de Ventoux ging tussen de dopingzondaars Lance Armstrong en Marco Pantani in de Tour de France van 2000. Pantani heeft inmiddels een godenstatus bereikt. De dood schenkt blijkbaar vergeving. Armstrong wordt voorlopig alles nog kwalijk genomen. Een vreemde speling van het lot.

Een foto van Anton Corbijn toont Lance Armstrong halfnaakt in het water, als een krokodil die op de loer ligt voor vijanden. Het is het beeld geworden van een man bij wie het water tot aan de lippen staat. Het Franse blad *Pédale* gebruikte het beeld op zijn cover en lanceerde een smeuïge reportage over 's werelds meest besproken renner. Ranzige privéfoto's en markante uitspraken van verre vrienden uit een al even ver verleden moesten de Fransen doen geloven dat Armstrong het kwaad in hoogsteigen persoon was. Megalomaan en corrupt als hij misschien was, besteedde hij nochtans op meesterlijke wijze de flank van de Ventoux. Samen met Pantani zoefde hij het monument van Simpson voorbij. Geen van beiden keek om. Omdat het circus blijft draaien. Omdat ook wij deel willen uitmaken van de ongelofelijke overwinning. Maar ook omdat wij, veilig en laf achter onze televisieschermen, in het gezicht van Armstrong willen spugen. Dat er achter die kleine stip, ploeterend op een helling van tien procent, een mens schuilgaat, durven we al eens te vergeten.

Wanneer de toeterende karavaan na de etappe inpakt om zijn tenten ergens anders op te slaan, wordt eindelijk weer duidelijk wat de essentie is van de Ventoux: een blauwe lucht met daarin een koppel arenden die stil cirkelend hun vleugels spreiden en de schade opmeten van een landschap bezaaid met vlaggetjes en bidons.

TOM SIMPSON

(GROOT-BRITTANNIË, °1937.
OVERLEED IN 1967 OP
29-JARIGE LEEFTIJD)

Natuurlijk kent u Tom Simpson van die bewuste 13de juli 1967, toen hij tijdens de Ronde van Frankrijk om het leven kwam op de Mont Ventoux. Doodsoorzaak: een combinatie van hitte en uitputting. Achteraf werden in zijn shirt vier ampullen gevonden, waarvan één amfetamine bevatte. Maar de Brit betekende zoveel meer in de geschiedenis van het wielrennen. In 1961 won hij immers de Ronde van Vlaanderen. In '64 was hij de beste in Milaan-Sanremo en nog een jaar later schreef hij de Ronde van Lombardije op zijn naam. Zijn grootste triomf behaalde hij echter in 1965, toen hij in de buurt van het Spaanse San Sebastian de eerste Britse wereldkampioen werd.

Met zus Mireille en mijn
moeder bij het monument
van Simpson, juli 1976.

EDDY

19 APRIL 1978 • KEMZEKE

Het was aan het miezeren. *Zjieveren* zeggen ze hier, of *smuzzelen*. Enfin, De Omloop van het Waasland vertrok voor de veertiende keer in de motregen vanop het marktplein van Sint-Niklaas. De metershoge gouden Onze-Lieve-Vrouw op de kerktoeren was in grijze wolken verpakt.

Al dagen waren ze erover bezig. De aankomst was namelijk voorzien in hun woonplaats, Kemzeke. Daar zouden zij de kans krijgen om de renners van dicht-

bij te zien. Steven, de jongste, was een supporter van Herman Van Springel. Geert supporteerde voor Eddy Merckx. Het sprak voor zich dat de jongens erbij wilden zijn. De koers was er met de paplepel ingegoten. Hun vader miste nooit een moment van de koers als hij aan het werk was als broodbedeler. Hij luisterde ernaar tijdens zijn ronde op de autoradio van zijn witte Renault 4 en ging aan de kant staan als de radiostem vol spanning de hoogte inging omdat er een demarrage werd ingezet.

De broers hadden goed postgevat aan de finish op de Provinciale Baan in *Kemziek*. Na de aankomst zou Geert proberen te krijgen wat hij al jaren wilde: een handtekening van Eddy Merckx. Van Springel deed niet mee, maar toch besloot Steven om Geert te vergezellen. Hij wilde De Kannibaal gerust eens zien, ook al had hij het niet altijd voor Merckx. Het leek allemaal iets te makkelijk te gaan voor Eddy. Dat haalde de spanning uit de wedstrijden. Maar de laatste jaren was er iets vreemds aan het gebeuren. Merckx wankelde op zijn sokkel. Ook dat wilde hij zien. ‘Dat hij Bordeaux-Parijs *ies* probeert te winnen’, zei

HERMAN VAN SPRINGEL

(BELGIË, *1943)

Kempenaar *pur sang*, die Van Springel. Boerenzoon. Achtste van tien kinderen. En misschien wel een van de meest onderschatte renners uit het peloton. Het grote publiek kent hem als *Monsieur Bordeaux-Parijs*, maar Van Springel was zoveel meer dan dat. In 1973 won hij de groene trui in de Tour en werd hij zesde in het eindklassement, in het zog van Lucien Van Impe. Dan heb je talent zat! Ook Gent-Wevelgem, De Omloop Het Volk, de Ronde van Lombardije, de E3 Harelbeke en het BK staan op zijn palmares. En zijn ereplaatsen in de grote klassiekers, die zijn niet eens op twee handen te tellen.

hij, nadat Geert weer had gezegd dat Van Springel geen echte klasbak was. Van Springel werd nochtans *Monsieur Bordeaux-Paris* genoemd. Van Springel won de legendarische 600 kilometer zeven maal. Eddy zou de wedstrijd nooit winnen, en dat was voor Steven een duidelijk teken dat Van Springel een bijzondere coureur was.

De broers stonden tussen de zondagse broekspijpen te wachten op de komst van de renners. Geerts handen werden klammer naarmate het aankomstuur naderde. Hij had zijn route al een tiental keer in zijn hoofd afgespeeld: eerst de finish bekijken, en dan als een pijl uit een boog achter de telefoonpalen rennen om zo snel mogelijk een C&A-shirt te zoeken. Hij verwachtte dat heel wat mensen een glimp van Merckx wilden zien, dus bereidde hij zich voor op een stormloop waarbij flink geduwd en getrokken zou worden.

Op het moment dat de koers dichterbij kwam, steeg de spanning voelbaar. De commentator begon steeds sneller en luider door de microfoon te roepen, met een heerlijk krakende stem. De mix van uitlaatgassen en hotdogs deed het publiek duizelen. De massa zette zich schrap en keek reikhalzend uit naar de renners die voor een laatste keer alles uit de kast haalden in de sprint. 'Van Looy!' riep Steven. 't Is Van Looy!' Hij keek om, maar zijn broer was al vertrokken.

Geert hoorde zichzelf zwaar zuchten. De zenuwen zorgden ervoor dat zijn lichaam in alarmfase stond. Hij had het witte shirt van Merckx zien voorbijflitsen. In zijn ene hand had hij een kaart van Eddy in Molteni-shirt vast, en in zijn andere... 'Een pen', schoot het hem te binnen. 'Ik ben een pen vergeten!' Hij vloekte, bleef een moment staan en liep dan zo snel hij kon terug naar Steven. 'Steven! Steven!' *'Hebt g'em?' 'Wa?'* zei Geert, *'Hebdal een handtekening?' 'Nieje, jongen, 'k zijn een pen vergeten! Hedde gij een pen?'* Steven viste in zijn broekzak naar een bic zonder dop. *'Zijde gij ne mutten, jongen. G'ebt geluk. Hier.'* Geert griste de bic uit zijn hand en zette zijn zoektocht verder.

Hij zag dat veel mensen zich in groepjes ophoopten bij de renners. Hij gokte en liep naar een groep waar een vrouw met een opvallend witte hoed tussen grijze kostuums stond te drummen. Zonder nadenken dook hij tussen de benen van de mensen door. Ze dreven verschrikt uiteen. Voor hij het wist, stond hij helemaal vooraan. Voor zich zag hij een renner met oosterse trekken, zwart haar en nauwe ogen die net zo goed konden toebehoren aan een Russische astronaut die net was teruggekeerd van een paar baantjes rond de aarde. Er droop een druppeltje zweet van zijn slaap. Hij keek bezorgd.

De regenboogshirt van C&A gaf de doorslag voor Geert. Dit was hem. Hij

streckte zijn arm en bracht het kaartje tot bij Eddy, die nog steeds op zijn fiets zat. Sommigen applaudisseerden, anderen riepen zijn naam, maar Merckx boog het hoofd en probeerde verder te rijden. Geert schoof het kaartje tot borsthoogte. ‘Nee’, zei Eddy stilletjes en wuifde het kaartje weg. ‘Mag ik alstublieft een handtekening?’ vroeg Geert expliciet. Merckx weigerde een tweede keer. Een handdoek werd om zijn schouders gelegd door een verzorger. Hij kreeg een diepe frons in zijn voorhoofd. ‘*Allez, Eddy!*’ riep een man met grote bakkebaarden. ‘Eddy!’ riep een tweede vanop een afstand. ‘*De kleinen van den bakker wilt een handtekening en hij gifter gien*’, zei de vrouw met de hoed. ‘Serieus?’ vroeg de man met de bakkebaarden. ‘Komaan Eddy!’ riep hij. Zonder opkijken nam Merckx uiteindelijk het kaartje en de bic van Geert, en zette zijn handtekening erop. Het applaus van de omstaanders zwol aan. Toen zag Geert dat Merckx het kaartje voor een tweede keer tekende, en dan een derde keer. Hij nam vervolgens de bic en krabbelde op de achterkant van het kaartje. Daarna tekende hij het nog eens, liet zijn mondhoeken even demonstratief zakken, en gaf het kaartje en de bic terug aan Geert. ‘Dank u wel!’ zei Geert.

De kannibaal kreeg vervolgens van iemand anders een shirt onder zijn neus, signeerde dat en maakte even oogcontact met Geert. Hij knipoogde. Daarna reed hij weg.

‘En?’ zei Steven die kwam aangelopen. ‘t Is gelukt’, zei hij. ‘Mag ik *es* zien?’ Geert liet het kaartje zien, maar zag opeens waarom Merckx er tot vier keer toe op had geschreven. ‘t Is niet waar, hé!’ riep hij uit. ‘Hoe?’ zei Steven, ‘daar staat niks op.’

Op het kaartje waren enkel een paar groeven te zien. ‘Verdoeme!’ riep Geert. ‘*Dienen bic marcheerde nie!*’ ‘Wat?’ ‘*Gelijk daket zeg: uwen brol marcheerde nie! Ik em daar zoveel moeite veur gedaan!*’ ‘Goh,’ zei Steven, ‘*da zou Van Springel nooit gedaan hebben.*’ ‘*Zwijgt, jongen, hoe kunde gj da nou weten?*’

Geert jankte toen ze terug naar de bakkerij stapten. In zijn gedachten zag hij Merckx almaar knipogen naar hem. Hij probeerde dat moment vast te houden.

Het werd de laatste wedstrijd die Merckx reed. ‘Het vat is af’, zou hij gezegd hebben tegen zijn entourage op de terugweg naar Het Fietspaleis in Sint-Niklaas. Daar zou hij zich wassen en omkleden...

Na dertig jaar haalde Geert zijn gram.

BERT

Schoolgaan was niet echt mijn ding. Dat is nog licht uitgedrukt. Tot op vandaag keert mijn maag om als ik denk aan de tijd die ik spendeerde op de schoolbanken. Hoe mijn leerkrachten erin slaagden elke boeiende materie zo dood te knuppelen, blijft voor mij een raadsel. ‘Haal eens wat krijt in het secretariaat!’ Waarom moest ik trots zijn om voor mijn meester krijt te mogen halen? Waarom ging hij er niet zelf om, luie zak?

De onderwerpen die wij moesten leren, raakten kant noch wal, maar ik deed het: ik trok die kantlijn, ik schreef de onderlijnde titel in het groen en maakte de oefeningen over de valbeweging. En ik zweeg. Ik denk dat ik een volgzame, brave leerling was die probeerde er iets van te maken, maar het hele onderwijsgebeuren ontging mij: het trekken en duwen om als eerste in de rij te staan, de vieze toiletten, het ‘snel, snel, snel’ eten van je boterham in een overvolle refter, het machtsgeile karakter van sommige leerkrachten,... Die zaken bezorgden mij als kind slapeloze nachten.

Eén van de meest vervelende leerkrachten die ik ooit had, gaf les in het derde leerjaar. Hij zou mij wel op het juiste pad brengen. Alsof ik op het verkeerde pad zat. Hij heeft dat nodig, werd mijn ouders verteld terwijl hij er bij zat. De eerste dag van dat schooljaar kwam ik met hoofdpijn en tranen naar huis. De man brulde onze dagen vol, het liefst dicht tegen je oor. Later hoorde ik dat ze hem ‘De Muskusrat’ noemden. Een bijnaam die hij dankte aan zijn woest Beethovenkapsel en bloeddoorlopen, uitpuilende ogen. Hij kon als een gemeen knaagdier uit de hoek komen en bezat het talent om zijn macht te laten gelden over jongetjes van acht jaar. Het maakte niet uit of je de lessen goed kon volgen of niet. Tot overmaat van ramp kon ik niet rekenen (iets wat mij vandaag nog altijd achtervolgt, tenzij ik facturen moet schrijven). De druk die ik ervaarde van mijn omgeving om mij enig rekeninzicht bij te laten brengen was groot. Het gapende gat

dat ik telkens zag als ik een vraagstuk voorgeschoteld kreeg, was zo groot dat ik alleen maar angstig om mij heen zat te kijken. Menig rekengoeroe pleegde zelfmoord nadat hij vol overtuiging had beweerd dat hij mij wél tot wiskundig inzicht zou kunnen brengen. In het derde leerjaar klapte ik dicht. Van sommige rijen en rijen en rijen rekenoefeningen die we kregen loste ik er niet één op. Als ik iets opschreef was dat pro forma en meestal fout. ‘En dan gaan ze huilen!’ bralde De Muskusrat voor de klas, toen ik weigerde een toets af te geven. Mijn frustratie was voor hem een voorzet voor open doel. Hij verbeterde mijn toets *en plein public* met een scheldpartij.

Ik ben De Muskusrat, die graag klappen uitdeelde en riep dat wij allemaal nietsnutten waren, later eens tegengekomen op de zeedijk in Blankenberge. Ik kon mijn ogen niet geloven, want hij had duidelijk gedronken en hij droeg een rode, aftandse trainingsbroek waarin zijn piemel te zien was. Ik was twee koppen groter geworden dan hij. Ik stapte op hem af en ging vlak bij hem staan. Ik wilde voelen of zijn verschijning nog altijd

zo'n indruk maakte op mij. Hij had mij niet in de gaten omdat hij te dronken was. Hij lalde wat en in zijn mondhoeken zaten spuugbelletjes. De impuls om keihard tegen zijn ballen te trappen, was zo groot dat ik mij snel omdraaide. Dat beeld van die stomdronken leraar staat sindsdien voor eeuwig op mijn netvlies gebrand. Ik kreeg opeens medelijden met hem.

De schooljaren die volgden waren niet veel beter. In het middelbaar onderwijs telde ik de uren soms minuut per minuut af. Gelukkig waren er andere werelden om in te stappen. Die van Bert bijvoorbeeld. Berts ouders hadden een tuinbouwbedrijf waar ik in de zomervakantie af en toe werkte. Om zes uur 's morgens stond ik dan op om tomaten te plukken of planten te dieven. Ik hield dat tempo niet lang vol, maar met het eerste geld kon ik wel een boek kopen bij De Slegte: *De Memoires van Fred De Bruyne*. Het had een gele omslag met een portret van een guitige De Bruyne erop. Het was een prachtig boek dat na het vele

lezen uit elkaar viel. Ik probeerde het te redden door elke bladzijde te perforeren en in een groen mapje te bewaren. De verhalen van De Bruyne verdreven de schooldagen naar de achtergrond. Lezen werd een manier om te vluchten.

Bert had een paar koersfietsen staan in de grote hangar waar hun overalls hingen. Hij nam deel aan wedstrijden en reed iedereen van de sokken. Ik maakte een tweetal ritten met de entourage mee. De geur van Algipan-balsem op de kuiten van *would-be* renners, die met hetzelfde poepchique materiaal reden als hun profvoorbeelden, vulde mijn neusgaten. Een plaatsje zoeken om je als renner na de koers te wassen met een wasteil, washandje en een stuk zeep van Sunlight, werd een bedelroute. Als de koers losbarstte rond de kerktoren stoven Berts pa en broer er met de auto achteraan. Een drietal uren plaatselijke kasseistroken en landwegen later stonden die jongens aan de finish te hijgen als een paard. Ik herkende Bert niet meer. Die brave jongen die met mij na school naar huis fietste. Opeens werd hij een volwassen vent met keiharde beenspieren en een uitgesproken mening over het koersverloop: 'Maar ik heb mij *nie* leeggereden, pa, ik kon *da gat nie allien dichtrijen!*

Na het eten van een braadworst gingen we terug naar huis. Zo'n hotdog was het summum: op een witte, harde pistolet bijten, terwijl de smaak van mosterd mijn neusgaten openzette. Fantastisch. De verkoper viste de worsten uit een veel te vette braadpan waarvan de voedselinspectie zou flauwgevallen zijn, en vervolgens vrat je het ding op met huid en haar. Dat waren momenten die eeuwig mochten duren. Zo sloop het weekend weer dichterbij maandag toe.

HENNIE KUIPER

(NEDERLAND, *1949)

Zeer opmerkelijk: Hennie Kuiper behaalde zijn grootste succes uit zijn carrière toen hij nog amateur was. In 1972 werd hij in München Olympisch kampioen. Eenmaal profrenner richtte hij zich op het grote rondewerk. Zo werd hij in 1977 en 1980 tweede in de Tour. Twee keer won hij een rit met aankomst op Alpe d'Huez. Naarmate zijn carrière vorderde, ging de Nederlander zich specialiseren in het eindagswerk. En ook daarin blonk hij uit met onder meer overwinningen in de Ronde van Vlaanderen, de Ronde van Lombardije, Milaan-Sanremo en Parijs-Roubaix. Een lijstje dat alleen voor de allergrootsten is weggelegd. Na zijn carrière werd hij 'Kuipertje' ploegleider.

HENNIE

10 APRIL 1983 • PARIJS-ROUBAIX

zit u goed

ORT

T.V.-spel

‘**D**at was even een onderbreking van het geheel’, zei hij stotterend over die rit. Zijn achterwiel klapte zowat in elkaar op de kasseien richting Roubaix. Thuis hielden we onze adem in bij de televisie: ‘*Olalalalalala, il a sauté dans un trou, Ennie Koipèr.*’ Met klappende handen liet hij weten waarom hij de enige winnaar wilde zijn. Een verzorger met trainingsvest, olifantspijpen en witte sportschoenen wisselde zijn fiets na een eeuwigheid eindelijk om. En nog was hij niet te stoppen. De modder spatte zowat onze woonkamer binnen, die namiddag toen mijn moeder haar zakdoek al bovenhaalde voor het verdriet dat zou volgen op 30 seconden verlies. Ik kon het niet meer aanzien en plugde mijn koptelefoon in op de stereotoren. Op het schuifelende ritme van Billy Jean zag ik Ennie Koipèr zijn kassei alsnog in de lucht steken.

Het was 1983 en ik twijfelde tussen een carrière als wielrenner of popzanger. Als twaalfjarige mocht dat. Diezelfde nacht droomde ik dat ik de volgwagen bestuurde die Hennies reservewiel moest brengen. De auto slip-

te voortdurend en de ruitenwissers kregen geen vat op de modder die door het publiek tegen de voorruit werd gesmeten. De meute was boos, omdat ik niet snel genoeg kon helpen. Toen ik hem eindelijk bereikt had, bleek ik de man te zijn met de olifantspijpen. Ik zag mezelf lopen tot ik voorover viel en Kuiper meenam in mijn val. Dat kostte hem de zege. Madiot, Duclos-Lassalle en Demeyer, in zijn prachtig besmeurde Boule d’Or-shirt, denderden hem op de laatste kasseistrook in een rotvaart voorbij.

Tot mijn ontsteltenis zat Kuiper op de rand van mijn bed toen ik wakker werd. Hij bracht zijn gezicht dicht bij het mijne en fluisterde: ‘Ach, d-dat kan de beste o-overkomen. Ik denk dat ik ook wel fouten heb g-g-gemaakt, maar als ik met jou beter had afgesproken, was mijn erelijst nu wel g-g-groter geweest.’

Ook al was het een droom, toch houd ik een knagend schuldgevoel over aan het zien van Hennie Kuiper. Zelfs het breken van tante Odettes vaas op paasmaandag in 1985 bracht daar weinig verandering in. Ik sta voorgoed in het krijt bij een Hollander.

ILJO

8 APRIL 2012 • RONDE VAN TURKIJE, ZEVENDE RIT

Op vijf kilometer van de finish treuzelt een kopgroep, met daarin Iljo Keisse. Ze zitten allemaal stuk. Het peloton jaagt als een roedel hyena's in de hitte van Turkije, op 45 seconden van het zevental. Keisse oogt scherp en rijdt vijf kilometer voor de finish van de kopgroep weg. Gewoon vanuit het zadel. Grote klasse. De achterblijvers kijken naar elkaar, malen een paar keer met hun benen; om ze vervolgens stil te houden.

Ik begin te bidden: 'Alstublieft, Keisse: rij ze op een hoopje!' En dat doet hij. Hij rijdt weg van de groep zoals ik dat alleen in mijn dromen kan doen: met *power* en schijnbaar gemak. Het silhouet van Iljo zindert door de warmte die opstijgt van het hete asfalt. Hij lijkt voor de achtervolgers meer en meer in een grote shitvinger te veranderen. Eindelijk haalt hij zijn slag thuis, na jaren van ups en downs. Maar vijf kilometer is nog lang. Zonder dat ik het zelf merk, begin ik te knabbelen aan mijn hemdsmouw. Ik beseft dat winst mogelijk is, maar, verdomme, dat peloton, met Petacchi in de voorste gelederen, rijdt als een pletwals naar de aankomst. Ik schuif van de zetel en ga met gevouwen handen op mijn knieën zitten.

Hij passeert de rode vod. Het enige wat hem nog van de winst kan houden, is een valpartij. Hij gaat de laatste bocht in, terwijl hij de adem van de achtervolgers in zijn nek voelt. En dan schuift hij weg. Zijn fiets glijdt onder hem door. Hij valt. Hij blijft vallen. Hij komt neer op het asfalt. Mijn hart, dat zonet huppelend als een kind door mijn lijf rende, staat compleet stil.

Wat daarna gebeurt, lijkt een eeuwigheid te duren. Iljo kijkt om, kruipt terug op zijn fiets, merkt dat zijn ketting eraf ligt, stapt van zijn fiets, draait de trappers rond, pakt de ketting met zijn hand vast, legt ze terug op de plateau, kruipt opnieuw op zijn fiets en rijdt door. Hij

rijdt door. Hij rijdt door. Hij rijdt door. En hij rijdt door.

De kopgroep is ondertussen opgeslokt door het peloton. De sprinters staan op hun pedalen. Ik zit als een biddende moslim met mijn hoofd op het tapijt te luisteren naar het commentaar: *'He's gonna get caught here! And with just 100 metres to go! 50 to go now! Scream him home! Scream him on now! Haaa! He takes it! Joy for cycling fans globally! What an effort that was!'*

Ik richt me op en vraag me af of hij gewonen heeft. Ik zie wielrenners vanuit de lucht. Er is er eentje die naar Keisse rijdt en hem feliciteert. Zou het waar zijn? Ik voel opeens dat mijn hemdsmouw nat gesabbeld is door mijn eigen kleutergedrag.

'Jaaa!' roep ik halffluid door de woonkamer. 'Jaaaaaa!' Ik kom tot de vaststelling dat ik helemaal alleen thuis ben en niemand heb om mijn blijdschap mee te delen. Ik roep daarom nog één keer luid 'Yes!' en besluit een pint te drinken. *Me, myself and I.*

ILJO KEISSE

(BELGIË, °1982)

De held van het Gentse Kuipke. Maar liefst zes keer reed hij er tijdens de Zesdaagse als snelste over de piste, de eerste keer in 2005. Omdat het pisterennen steeds minder een uitdaging werd, besloot de Gentenaar zich in 2008 op te werken op de weg. Na een periode bij Topsport Vlaanderen volgde in 2010 de stap hogerop met een plek als knecht in het Quick-Stepteam. De volgende twee jaar zetten dopingbeschuldigingen een rem op zijn carrière, maar in 2012 wordt hij alsnog vrijgesproken. Zijn mooiste zege behaalt hij drie jaar later door de slotrit van de Giro te winnen. Als revanche kan dat tellen...

SO YOU THINK?

20 APRIL 2013 • SINT-NIKLAAS, DE CASINO

‘Ik weet het echt niet’, antwoord ik, op de vraag waarom ik na tien jaar comedy nog niet eerder ben opgevallen in de Vlaamse media. De *So You Think You Can Dance*-act van Foute Vrienden haalde mij uit de vergeethoek en daar ben ik blij om. ‘Jamaar,’ zegt de journalist, ‘als je een humorwedstrijd als *Cameretten* in Nederland kunt winnen, heb je toch talent? Waarom word je dan niet opgepikt in Vlaanderen?’

Het laatste wat ik wil, is zeuren tegen een journalist van *Het Laatste Nieuws*. Mijn motto van de laatste jaren is: *If you can't stand the heat, get out of the kitchen*. Meer heb ik er niet aan toe te voegen.

Hij legt zijn pen opzij en buigt zich plots wat voorover. ‘Ben jij geïnteresseerd in de koers?’ Hij vraagt het heimelijk en onverwacht, alsof hij epo wil verhandelen. Ik voel mijn wenkbrauwen fronsen. ‘Vroeger wel,’ zeg ik even stiekem, ‘nu niet meer. Waarom vraag je dat?’ ‘Ik heb vroeger veel gekoerst’, pikt hij snel

in. ‘Tegenwoordig gebeuren er weer goede dingen in de koers.’

Ik bestel een pint voor ons allebei en kijk naar twee mooie dames die op het terras zitten. Ze stropen hun mouwen wat op om het eerste zonlicht van het jaar op te vangen. Ze lachen naar mij. Ik knik glimlachend terug. Het is een van de zalige neveneffecten van *Foute Vrienden*. Voor zolang het duurt, geniet ik ervan. ‘Schol’, zeg ik tegen de journalist. Hij tikt zijn glas tegen het mijne. Dan blijft het stil. Zo heb ik het graag op een lentedag als deze.

‘Uw weg vinden is niet gemakkelijk, hé?’ zegt hij. ‘Om terug te komen op de koers: ik merkte dat vroeger ook al.’ Hij maakt mij steeds meer benieuwd naar zijn verhaal. Hij bergt zijn pen op en drinkt van zijn bier. Het gesprek kan beginnen. Er ontstaat een verhaal tussen twee mannen met een verschillende achtergrond. Als er niks moet, ontstaan de schoonste dingen.

We hebben het over de bizarre zoektocht naar erkenning, het plezier van ons vak en de koers. Ik merk dat ik hopeloos achterop hink wat dat laatste onderwerp betreft, en kan niet meer doen dan luisteren naar het boeiende verhaal over zijn landstittel bij de beloften. ‘Ge moet weer wat meer naar de koers kijken’, zegt hij nog bij het afscheid.

Ik rijd met de fiets naar huis en passeer de markt van Sint-Niklaas. Ik herinner me dat ik hier jaren geleden ook al stond, hand in hand met mijn vader. Hij nam me mee naar de start van de Ronde van Vlaanderen. Ik voel de opwindings van het gebeuren nog. De commentator die de renners aankondigde, maakte mij gespannen. De geur van balsem brandde in mijn neusgaten. In mijn hand droeg ik een handtekeningenboekje. De jacht was open! Gerrie Knetemann was een van de eerste vangsten. Met een lolly in zijn mond kwam hij aangereden. Hij wreef over mijn hoofd toen hij weer aanzette voor de opwarming. Ik vond De Kneet cool, hoewel dat woord toen nog helemaal niet bestond. Jan Raas was een ander paar mouwen. Van zodra hij op de markt arriveerde, reed hij zenuwachtig weg van zijn supporters. Dat viel me tegen van Jan, die in mijn dromen al jaren mijn beste vriend was. ‘Koppige Zeeuw’, zei mijn vader binnensmonds. Hij kon het weten. Gelukkig waren er nog Henk Lubberding en Joop Zoetemelk.

Het zijn maar enkele van de vele renners die ik met mijn liefste kindergezichtje overhaalde een krabbel in mijn boekje te zetten. Dat de renners echt waren, overtrof mijn verwachting. Zij waren actiehelden die plots van vlees en bloed bleken te zijn.

Thuis bracht mijn moeder het eten op de salontafel in de living, zodat we ongestoord konden verder kijken. Stel je voor: in de living! Op de glazen salontafel stond er rond vier uur koffie met taart. De hele familie verzamelde voor de televisie met op de achtergrond behangpapier dat nu als *vintage recycle art* voor veel geld wordt verkocht. Er werd gevloekt, gelachen en zelfs geweend tijdens de finale. En ook 's avonds, bij de herhalingen, kregen we het culinaire privilege van mijn moeder, zoals waarschijnlijk duizenden gezinnen in Vlaanderen op dat moment. Het was per slot van rekening maar één keer per jaar de Ronde van Vlaanderen. Dan zagen mijn vader en ik voor de elfde keer in onze Skai-zetel hoe een besmeurde Jan Raas triomfantelijk zijn armen in de lucht stak. 'Koppige Zeeuw!' riep ik naar de tv. Het zijn momenten die je niet vergeet, omdat ze onversneden geluk waren.

Ik zet terug aan om naar huis te fietsen. Het wordt tijd dat ik wat meer naar de koers ga kijken. Op de terugweg glimlacht er een vrouw naar mij. Als antwoord steek ik beide handen in de lucht, alsof ik de grote overwinnaar ben van een Vlaamse klassieker.

GERRIE KNETEMANN
(NEDERLAND, *1951.
OVERLEED IN 2004 OP
53-JARIGE LEEFTIJD)

Gerrie Knetemann was vijftien jaar profwielrenner. De helft daarvan verdedigde hij de kleuren van het succesvolle Raleighteam van Peter Post. Samen met onder meer kleppers als Joop Zoetemelk en Hennie Kuiper maakte De Kneet deel uit van de gouden generatie renners die Nederland in de jaren '70 en '80 rijk was. Op zijn erelijst prijken onder meer een wereldtitel, tien ritzeges in de Ronde van Frankrijk en twee overwinningen in de Amstel Gold Race. Op amper 53-jarige leeftijd overleed hij, uitgerekend op dezelfde dag als Theo van Gogh. Knetemann is de geschiedenis ingegaan als een van de kleurrijkste figuren ooit in de wielersport.

JAN RAAS

(NEDERLAND, 1952)

Raas is voor Nederland wat Eddy Merckx is voor België: 's lands beste wielrenner ooit. De Zeeuw haalde niet het niveau van onze nummer één – hij kon niet klimmen – maar was een fenomeen in de eendagswedstrijden. Hij won twintig klassiekers en semiklassiekers, tien Tourritten en het WK. Straffe coureur, maar ook een heel aparte man. Slim, keihard en dominant. 'Zijn naam rijmt niet toevallig op baas', zeggen onze noorderburen. Raas was na zijn actieve carrière ook succesvol als ploegleider, maar na zijn ontslag bij Rabo-bank in 2003 brak hij met de wielersport. Hij gaf nooit meer een interview en leeft nu teruggetrokken.